

ELS PRIMERS JOCS FLORALS DE FIGUERES

Tot i que els seus organitzadors —el “Centre Artístic Industrial Figuerense”— anomenaren simplement “Certamen Literari” l’acte celebrat el dia 4 de maig del 1882, podem gairebé considerar-lo uns Jocs Florals per les seves característiques i per la solemnitat i el ritual de la festa. Va presentar uns trets força interessants i crec que és una data que cal tenir en compte pel que fa a la creació literària a l’Empordà.

Per tal de situar-la, d’una manera ràpida i potser massa simple, en el marc literari de l’època, esmentaré que cronològicament cal posar-la entre l’edició de “L’Atlàntida” i del “Canigó”, de Jacint Verdaguer, i precisament l’any que aquest gran poeta fou premiat als Jocs Florals de Barcelona per la seva “Oda a Barcelona”, de la qual l’Ajuntament feu una tirada de 100.000 exemplars. Vol dir això que la poesia en llengua catalana ja era aleshores un fet consolidat i popular, i en català es feien, a Barcelona, gran part dels actes literaris. A Figueres ens trobem, en canvi, amb una contradicció: tots els discursos i l’acte de la festa són llegits, encara, en llengua castellana. Tot i això, la participació de poetes que presenten els seus treballs en català és notable en aquests primers Jocs Florals, i n’hi ha de ben remarcables.

Així, guanyen el premi que es concedeix a un poema dedicat a la Verge dels Desamparats dos poetes que presenten un treball en col·laboració: Artur Masriera i Ferran Agulló; el segon, encunyador del nom de “Costa Brava”, poeta, periodista i polític, és drou conegut: l’any 1882 tenia només dinou anys. Menys divulgada és la figura, ben interessant, d’Artur Masriera, que a la mateixa festa obté un accésit amb una poesia de Anselm Clavé. Masriera fou un bon amic de Jacint Verdaguer, que l’evocà amb gràcia i vigor en el pròleg al llibre “Poesies d’Artur Masriera”; era joier de professió, i més endavant es va fer jesuïta. A la rebotiga de la seva argenteria hi havia una tertúlia literària, per la qual passaren, a més de Verdaguer, Perpratx, Zorrilla i Mistral. Mossèn Cinto ho conta amb la seva prosa admirable: “En lo bo i millor de la poesia que encetàvem nosaltres o que ens esgranava ell mateix de la seva collita, amb l’estrofa al bec, se n’havia d’anar ... per ensenyar unes arracades de pam a un pagès de muntanya que venia a enjoiar la seva núvia, un bergansí de campanetes a un

infantó que plorava...” Vedaguer conservà sempre un bon record d’aquella botiga d’argenter, “tan plena d’afecte com mancada de claror”. Els poemes de Masriera, que revelen la influència de Verdaguer, es destaquen per una versificació molt acurada i un ritme ple de musicalitat.

“La Sardana”, de Rafael Sales, poema gronxoladis, d’enyorança plenament romàntica, i “La sorpresa de Figueres” d’Antònia Mascaró d’Ubach, composició sobre un episodi de la guerra amb Napoleó, obtingueren també accésits en la festa. Sebastià Trullol, antecessor de les escriptores Vayreda, hi va veure guardonada una poesia sobre Alvarez de Castro, llavors encara mitificat. Altres autors en català van ser Francesc Ubach, Manuel Ribot, Claudi Omar i Joaquim Riera. Per damunt de les seves composicions, però, es dreça amb força l’obra de *Dàmas Calvet* poeta del qual caldria una edició actual, antològica.

En els Jocs Florals del 1882 va tenir dos premis, un per “Los espadés” i l’altre per “Lo cruel de Castelló”, inclosos plenament en els corrents de

la Renaixença. El primer és un poema narratiu, en romanç, de caràcter costumista, sobre el tema popular dels amics del nuvi que van a cercar la promesa per conduir-la al seu costat: era consuetud que, per identificar-se, li oferissin, de part del promès, unes lliga-cames:

“Tres ditets tenen d’amplària,
tanques d’or, brodat dels fins:
diu que la monja que el feia
d’enveja es punxava els dists”.

El poema és ric de molts col·loquials i concrets, en contrast amb l’abstracció idealista d’altres escriptors de menys alè; l’autor hi segueix, quan li sembla avinent, la manera de fer del cançoner popular. La segona poesia recull una llegenda sobre l’estany de Castelló, amb aquella tornada als temps medievals tan pròpia del romanticisme; no manca, però, d’una concisió i d’un aire tallant i breu en els diàlegs que el fan ressaltar en el context de l’època. Aquest conjunt de poemes que hem esmentat van donar una dignitat a la festa; cal afegir que tots els premis eren simplement objectes d’art o bé llibres. Va ser reina de la festa la poetessa Enriqueta Trullol i Palé, i el conjunt de poemes i discursos recollits en una bella edició, a cura de la impremta Josep Bosch i Batlle, de Figueres.

M.ª ANGELS ANGLADA

GALERIA ART-3

Gral. Mola, 39 - Tel. 50 35 16

FIGUERES (GIRONA)

exposició

PABLO SERRANO

“EL PRADO”

escultures i litografies

del 23 d’abril al 13 de maig